

« Welzijn op het werk of technostress ? »

Enquête van de studiedienst van het ABVV

INLEIDING

- Met meer dan 1.500.000 leden vertegenwoordigt het ABVV meer dan één actieve werknemer op drie in België.
- Regelmatig bevroegt het ABVV zijn leden over problemen die met het werk te maken hebben.
- De beginvraag van deze enquête luidde: « Communicatiemiddelen en machines, een stap vooruit of achteruit voor de levenskwaliteit van de werknemers? »
- In het kader van de Internationale Dag voor Veiligheid en Gezondheid op het Werk (28 april) deelt het ABVV de resultaten mee van deze op grote schaal gevoerde enquête.

Methode

- **Studie gerealiseerd tussen 20 maart en 10 april 2013.**
- **Antwoorden on line.**
- **1760 respondenten**
 - 47% mannen - 53% vrouwen
 - 33% jonger dan 40 jaar, 31% 41-50 jaar, 33% 50-60, 4% 61 en +
 - 62% bedienden, 28% arbeiders, 10% kader- en directieleden
 - 76% voltijds, 24% deeltijds.

Belangrijkste resultaten

De machines bepalen het werktempo meer dan de werknemer zijn machine stuurt.

- Meer dan één werknemer op twee zegt dat zijn werkritme bepaald wordt door een machine of een computer en twee op de drie werknemers lijden daar lichamelijk en/of geestelijk onder.

In alle werkomgevingen wordt massaal van communicatiemiddelen gebruik gemaakt.

- 92% van de werknemers maakt voor het werk gebruik van een communicatiemiddel: pc, gsm, tablet.

Communicatiemiddelen worden gezien als een middel om het werk te controleren.

- 7 werknemers op 10 vinden dat deze technologieën een middel voor de werkgever zijn om hun werk te controleren.

Communicatiemiddelen doen de grens tussen beroeps- en privéleven vervagen.

- 6 werknemers op 10 hebben het gevoel dat ze buiten de werkuren bereikbaar moeten zijn en dat ze moeten controleren of ze nieuwe professionele berichten ontvangen hebben.

Belangrijkste resultaten

Communicatiemiddelen zijn een grote bron van stress.

- 7 werknemers op 10 vinden dat deze communicatiemiddelen een factor van stress zijn tijdens en buiten het werk.

Communicatiemiddelen zijn een bedreiging voor de gezondheid.

- 7 werknemers op 10 hebben pijn in de schouders, de armen, de pols, de vingers, als gevolg van het gebruik van die communicatiemiddelen.
- 8 werknemers op 10 vinden dat de golven die deze middelen uitzenden, schadelijk voor de gezondheid kunnen zijn.

Preventiemaatregelen blijven uit.

- Volgens één werknemer op twee worden er geen bijzondere maatregelen genomen tegen deze bedreigingen.

Hangt uw werkritme af van de snelheid van een machine?

Antwoordopties	Percentages reacties	Aantal reacties
Ja, volledig	15,4 %	271
Ja, gedeeltelijk	38.2 %	672
Neen	46.4 %	817

Lijdt u daaronder? (Meerdere antwoorden mogelijk)

Antwoordopties	Percentages reacties	Aantal reacties
Ja, lichamelijk	31.4 %	296
Ja, geestelijk	55.6 %	525
Neen	34 %	321

Gebruikt u een van de volgende middelen voor uw werk?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

Antwoordopties	Percentages reacties	Aantal reacties
Gsm	28.6 %	504
Smartphones	15.9 %	280
Draagbare pc	36.3 %	638
Vaste pc	65.3 %	1149
Tablet	7.0 %	123
Geen enkele	8.0 %	141

Hebt u de indruk dat die technologieën een middel zijn voor de werkgever om uw werk te controleren?

Antwoordopties	Percentages reacties	Aantal reacties
Ja, heel zeker	26.3 %	462
Ja, vermoedelijk	19.1 %	337
Ja, misschien wel	23.3 %	410
Neen, helemaal niet	25.5 %	449
Geen enkel idee	5.8 %	102

Moet u bereikbaar blijven buiten de werkuren of tijdens uw verplaatsingen?

Antwoordopties	Percentages reacties	Aantal reacties
Ja, regelmatig	22.3 %	393
Af en toe	36.6 %	645
Neen, nooit	41.0 %	722

Vindt u dat de volgende communicatiemiddelen een bron van stress zijn TIJDENS de uren?

Antwoordopties	Ja, vaak	Ja, soms	Neen, nooit	Geen gebruik	Aantal reacties
Gsm, smartphones	14.6 %	33.0 %	22.9 %	29.5 %	1760
Computer	16.4 %	47.6 %	24.4 %	11.6 %	1760
Tablet	2.4 %	5.2 %	13.4 %	79.0 %	1760

Vindt u dat de volgende communicatiemiddelen een bron van stress zijn BUITEN de uren?

Antwoordopties	Ja, vaak	Ja, soms	Neen, nooit	Geen gebruik	Aantal reacties
Gsm, smartphones	16.0 %	40.5 %	25.7 %	17.8 %	1760
Computer	6.1 %	32.9 %	42.6 %	18.4 %	1760
Tablet	2.4 %	8.2 %	20.7 %	68.6 %	1760

Voelt u buiten de werkuren de behoefte om te controleren of er nieuwe professionele berichten op je mobiel toestel binnengekomen zijn?

Antwoordopties	Percentages reacties	Aantal reacties
Ja, voortdurend	7.9 %	139
Ja, vaak	17.5 %	308
Ja, af en toe	33.8 %	594
Neen, nooit	40.9 %	719

Voelt u zich buiten de werkuren verplicht om te controleren of er nieuwe professionele berichten op je mobiel toestel binnengekomen zijn?

Antwoordopties	Percentages reacties	Aantal reacties
Ja, voortdurend	5.7 %	100
Ja, vaak	11.0 %	193
Ja, af en toe	30.0 %	528
Neen, nooit	53.4 %	939

Hebt u pijn in uw handen, polsen, vingers of in de halsstreek, de schouders of de armen die te maken zou kunnen hebben met het gebruik van die mobiele technologie (als gevolg van repetitief gebruik)?

Antwoordopties	Percentages reacties	Aantal reacties
Neen, nooit	33.5 %	589
Soms	43.4 %	763
Ja, vaak	23.2 %	408

Denkt u dat uw gezondheid bedreigd wordt door de golven die deze communicatiemiddelen (gsm, smartphone, tablet, draagbare pc) uitzenden?

Antwoordopties	Percentages reacties	Aantal reacties
Neen, niet alles	20.3 %	357
Misschien wel	62.1 %	1093
Ja, heel zeker	17.6 %	310

Welke van de volgende maatregel(en) hebt u genomen of overwogen te nemen om uw lichamelijke of geestelijke gezondheid te beschermen?

Antwoordopties	Percentages reacties	Aantal reacties
Geen enkele	48.4 %	852
Gebruik van oortjes	14.5 %	256
Gebruik van vaste i.p.v. draadloze technologie	15.5 %	273
Uitzetten van communicatietoestellen gedurende een aantal uren	15.9 %	279
Binnenkomende berichten minder vaak controleren, controleren op vaste tijdstippen	24.1 %	425
Andere	6.3 %	111

Heeft uw werkgever een of meer van onderstaande maatregelen genomen om de nieuwe communicatietechnologieën te omkaderen?

Antwoordopties	Percentages reacties	Aantal reacties
Geen enkele	52.0 %	920
Specifieke risicoanalyse	9.1 %	161
Specifiek beleid voor het communicatiebeheer tijdens en buiten de werkuren (charter, gedragscode, berichten aan personeel van het bedrijf, opname in het arbeidsreglement ...)	10.2 %	180
Afschaffing of weigering om telefoons of draagbare pc's voor professioneel gebruik te geven	1.9 %	34
Ik weet het niet	29.2 %	514
Andere	2.4 %	42